

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Дирекция „Държавни помощи и реален сектор“

Изх. № 04-15-401

София, 14.09. 2017 г.

Министерство на околната среда и водите

Вх. № 04-00-1696

София 19.09. 2017 г.

✓ ДО

Г-ЖА ЦОНКА ДРЯНКОВА
ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГЛАВНА
ДИРЕКЦИЯ „ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ И РЪКОВОДИТЕЛ НА
УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН НА
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА
СРЕДА 2014-2020 Г.“

На Ваш № 04-00-1696 от 11.09.2017 г.

КОПИЕ: Г-ЖА МАНУЕЛА МИЛОШЕВА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„НАЦИОНАЛЕН ФОНД“
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Г-ЖА ЛЮДМИЛА РАНГЕЛОВА
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
„ОДИТ НА СРЕДСТВАТА ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ОТНОСНО: Съгласуване на проект на Насоки за кандидатстване по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“ за съответствието им с приложимите правила за държавните помощи

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДРЯНКОВА,

Във връзка с писмото под горния номер, свързано със съгласуване на проект на Насоки по посочената процедура, Ви уведомяваме за следното:

Съгласно предоставените материали, допустими кандидати по процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са 22 общини, включени в съответните 4 регионални сдружения за управление на отпадъците (РСУО).

В проекта на Насоки поименно са посочени общините, които при съобразяване на принадлежността им към съответното РСУО по списъка по Приложение № 2 на Националния план за управление на отпадъците (НПУО), са определени като допустими кандидати,

съответно бенефициенти по разглежданата процедура. Едни от предвидените критерии, на които следва да отговарят РСУО и поотделно всяка община, са да не са налични данни, към датата на обявяване на процедурата, за изградени и въведени в експлоатация с публични средства общински/регионални инсталации за компостиране и/или анаеробно разграждане, и/или общински/регионални инсталации за предварително третиране, които обслужват всички общини от РСУО, както и данни за наличие на интерес за пълно или частично инвестиране от частни лица на изграждането на инсталации за компостиране или инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, които да удовлетворяват всички изисквания по отношение на вид, капацитет, качество и цели, изискани към инсталациите, които ще бъдат финансирани по настоящата процедура. С включването на тези критерии се цели в максимална степен да се избегне рискът от нарушаване на конкуренцията, свързана с проявен интерес или намерения за изграждане на инсталации от други лица на съответните територии.

Предвидено е собственици на инсталациите да са съответните общини, включени в РСУО, като в проекта на Насоки подробно са разгледани задълженията на общините, произтичащи от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и от поднормативната уредба - Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци и Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне на размера на обезпеченията и отчисленията, изискани при депониране на отпадъци. Специално внимание е отделено и на НПУО, изготвен на основание на ЗУО. В Насоките е посочено, че в НПУО се съдържа информация, че общините - допустими кандидати по процедурата, не разполагат с необходимите им за постигане на целите по ЗУО инсталации за компостиране (публична или частна собственост), което е показател, че за тези общини не е реализирано решение компостирането на битовите биоразградими отпадъци да се извършва от частен оператор.

Изложен е и допълнителен мотив в подкрепа на определянето на общините като допустими кандидати по процедурата. Посочва се, че ЗУО предвижда санкция под формата на глоба да се налага на кметовете на общини и на длъжности лица, които не упражняват контрол върху управлението на отпадъците или не предприемат необходимите действия за изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране по чл. 31, ал. 1 от ЗУО. В тази връзка, при липсата на необходимите инсталации, общините, които имат законови задължения във връзка с рециклирането на битовите биоразградими отпадъци, чието неизпълнение е скрепено със санкции, не биха имали друга възможност да ги изпълнят, освен сами да организират тази дейност като изградят инсталации - общинска собственост.

Независимо от изложеното, обръщаме внимание, че обосновката за неприложимост на законодателството по държавните помощи, поради липса на доказан частен интерес към изграждането на съответните инсталации, доколкото Министерството на финансите няма функционални компетенции да установи коректността на посоченото в нея и на начина, по който ще бъдат подадени и изпълнени проектите, следва да подлежи на проверка при оценката на проектните предложения от страна на Управляващия орган.

Съгласно т. 200 от Съобщение на Комисията, Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), инфраструктурните проекти често включват няколко категории участници. В Известието се прави разграничение между предприемача и/или първия собственик на инфраструктура, операторите (т.е. предприятията, които използват пряко инфраструктура за предоставяне на услуги на крайните ползватели, включително предприятия, които придобиват инфраструктура от предприемача/собственика, за да я експлоатират икономически, или които получават концесия за използването и експлоатацията на инфраструктурата) и крайните ползватели на инфраструктурата. В тази връзка, в анализа по отношение на приложимостта на правилата на държавните помощи, считаме че правилно са

разгледани поотделно отношенията между Управляващия орган на ОПОС 2014 - 2020 г. и общините - получатели на безвъзмездна финансова помощ, отношенията между общините и изпълнителите на обществените поръчки за подготовката и изграждането на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и закупуване на съдове и специализирана техника за разделно събиране на битови биоразградими отпадъци, както и между общините, като собственици на бъдещите инсталации и операторите, на които общините възлагат тяхната експлоатация. В рамките на процедурата не е допустимо общините - бенефициенти да изграждат самостоятелно - чрез общински предприятия, тези обекти.

По отношение етапа на изграждане на инсталациите, е направен анализ, като е посочено, че постигането на резултатите по процедурата би било от полза за гражданите и за обществото като цяло. Като мотив за неприложимост на правилата на държавните помощи е посочено, че кметът на общината е орган на изпълнителната власт, като предоставянето на средства по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на ОПОС 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България, към общинските бюджети представлява трансфер между бюджетите на органи на изпълнителната власт. Посочени са и допълнителни мотиви – липсата на конкуренция между общините за получаването на безвъзмездна финансова помощ, с която ще се подпомогне постигането на националните цели, средствата ще се предоставят само за допустими дейности, като няма да могат да се отклоняват за други дейности и, че на етапа на получаване на средствата няма да са определени предприятията, които ще експлоатират инсталациите, поради което липсва субект, поставен в по-благоприятно положение на пазара.

Инсталациите, финансирани по процедурата, както е посочено в проекта на Насоки, ще се проектират и изграждат, а съдовете и специализираната техника ще се закупуват от изпълнители, определени по реда на Закона за обществените поръчки, чрез провеждането на открити, прозрачни, достатъчно добре разгласени, недискриминационни и безусловни процедури. Предвидено е, по отношение на тях, Управляващият орган на ОПОС 2014 - 2020 г. да осъществява последващ контрол за законосъобразност. В тази връзка, може да се приеме извода, че на ниво изпълнители подпомагането също не би създавало риск за конкуренцията на пазара, тъй като не води до създаване на предимство за определен изпълнител.

От проекта на Насоки е видно, че по отношение на етапа на експлоатацията на инсталациите за предварително третиране и компостиране на битови отпадъци, се предвижда възлагане на задължение за изпълнение на услуга от общ икономически интерес (УОИИ), като се използват възможностите, които дава законодателството по държавните помощи, а именно:

- по делото Altmark;
- по Регламент № 360/2012 на Комисията от 25 април 2012 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на европейския съюз към минималната помощ (de minimis) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес;
- по Решение 2012/21/ЕС на Комисията относно прилагането на чл.106, пар. 2 от ДФЕС за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес;
- по Съобщение на Комисията Рамка на Европейския съюз за държавна помощ под формата на компенсации за обществени услуги (2012/С 8/03).

Същевременно, съобразно избраната от общините форма за последваща експлоатация на финансираните по процедурата инсталации, е необходимо общината да гарантира, че ще бъде спазен избраният режим относно правилата за държавни помощи и съответно договорите за възлагане ще са в пълно съответствие с правилата на избрания режим.

По процедурата се предвижда да бъдат финансирани дейности по изграждане на съпътстваща инфраструктура, включително пътища, водещи до съответната инсталация. В проекта на Насоки се посочват за допустими за финансиране по процедурата, дейностите по изграждане на пътища, които са общинска собственост. Съгласно точка 220 от Съобщение на Комисията, Известие на Комисията за понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от ДФЕС, пътищата, предоставени за безплатно обществено ползване, са общи инфраструктури и публичното им финансиране не попада в приложното поле на правилата за държавни помощи. В Насоките правилно е посочено, че пътищата, предоставени за безплатно обществено ползване, са обща инфраструктура, освен когато са предназначени да облагодетелстват един или няколко конкретни ползватели. В случай че изграждането на път би довело до поставяне в по-благоприятно положение на конкретен ползвател (напр. собственик или наемател на имот) и не може да бъде включено в обхвата на възлаганата УОИИ, същото би представлявало неправомерна държавна помощ и предоставените за тази дейност средства биха подлежали на възстановяване от общините, заедно с лихва.

В случай на изграждане на съпътстваща ВиК инфраструктура, тази инфраструктура по силата на Закона за водите (ЗВ) е общинска или държавна собственост. В рамките на процедурата се финансира единствено изграждане на съпътстваща инфраструктура - общинска собственост. Както е посочено в Насоките, съгласно ЗВ, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и съоръженията, както и предоставянето на ВиК услуги на потребители срещу заплащане, се извършват от ВиК оператори (чл. 198о, ал. 1 от ЗВ). Общините следва да се уверят, че от определения за обособената територия ВиК оператор са спазени условията за липса на кръстосано субсидиране, което съгласно точка 212 от Съобщение на Комисията, Известие на Комисията за понятието за държавна помощ съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС, може да се изключи, като се гарантира, че собственикът на инфраструктурата не участва в никаква друга стопанска дейност, или ако той упражнява някаква друга стопанска дейност, води отделно счетоводство, разходите и приходите се разпределят по подходящ начин и се гарантира, че други дейности не се възползват от публично финансиране.

ДИРЕКТОР:

